

Bronnen zoeken en noteren

Voor het project 'Voorlichtingstijdschrift maken' in periode 4 moet je op zoek naar informatie over een gezonde leefstijl. Je schrijft hier teksten over voor je tijdschrift. Voor het schrijven van die teksten gebruik je bronnen. Maar hoe zoek en vind je geschikte bronnen en hoe vermeld je ze?

Bronnen zoeken

Internet

Waarschijnlijk start je bij het zoeken bij **Google**. Je moet dan al wel weten wat je precies gaat zoeken. Denk dus na over zoektermen: de woorden die je gaat invoeren in de zoekbalk.

Woorden leveren meer op dan hele zinnen. Een normale zoekopdracht kun je verfijnen door bijvoorbeeld een dubbel aanhalingsteken rond je zoekopdracht te zetten.

Daarmee zoek je naar een groep woorden in exact die woordvolgorde. **Aanhalingstekens** zijn heel handig bij het zoeken naar namen.

LET OP: Google is géén bron, maar een zoekmachine. Noteer dus nooit www.google.nl als bron.

Anders zoeken op Google

Naast de 'gewone zoekfunctie' van Google kun je ook op andere manieren zoeken in Google:

- **Google News:** <https://news.google.nl/>
Via deze zoekmachine zoek je naar nieuwsberichten en –artikelen.

- **Google Scholar:** <https://scholar.google.nl/>

Via deze zoekmachine kun je zoeken in wetenschappelijke artikelen of onderzoeken van anderen.

Andere zoekmachines

Probeer ook eens andere zoekmachines, zoals onderstaande sites. Je zult zien dat je heel andere zoekresultaten krijgt:

- www.yahoo.nl
- <https://duckduckgo.com>
- <http://www.bing.com>
- <https://www.ixquick.com/ned>
- <https://www.yandex.com>

Wikipedia

Wikipedia is een online encyclopedie en zou je kunnen gebruiken als bron, maar deze website is niet helemaal betrouwbaar. De informatie op Wikipedia kan namelijk iedereen zelf bewerken. Je kan Wikipedia beter gebruiken als startpunt van je zoektocht om nieuwe informatie te vinden, bij een artikel op Wikipedia staan namelijk altijd bronnen genoemd.

Bronnen controleren

Google kan je niet vertellen of het klopt wat er staat op een bepaalde website. Dat moet je namelijk zelf beoordelen. Maar hoe doe je dat en waar let je op bij het bekijken van een site? Hieronder lees je drie belangrijke tips.

1. Ga na waar de informatie vandaan komt.

Door te kijken naar waar de geboden informatie vandaan komt en wie het geschreven heeft, krijg je een idee van de betrouwbaarheid. Hoe komt de auteur aan de informatie? Kun je meer over de auteur vinden en hoe weet je dat die informatie klopt? Is hij een deskundige en kan hij dat bewijzen? Of baseert hij zich weer op andere bronnen en zijn die dan wel betrouwbaar? Dit zijn vragen die moeilijk te beantwoorden zijn. Daar komt nog eens bij dat veel teksten op internet anoniem geschreven zijn. Je weet daarom eigenlijk nooit helemaal zeker of de auteur wel écht weet waar hij het over heeft. Check het colofon van de site of zoek meer op over de auteur, bijvoorbeeld in de bibliotheek.

Vuistregel: Hoe duidelijke de herkomst van de informatie en de schrijver, hoe beter. Is de bron van de informatie vaag, wees dan op je hoede. Zorg in dat geval voor verschillende bronnen die hetzelfde zeggen.

2. Gebruik wat je al weet.

Om goed te kunnen beoordelen of informatie betrouwbaar is, heb je ervaring met het onderwerp nodig. Hoe meer voorkennis je hebt over een onderwerp, hoe beter je kunt inschatten of de informatie over dat onderwerp klopt. Vraag jezelf daarom af: Weet ik genoeg over het

onderwerp om te weten of het klopt wat ik lees? Als je informatie zoekt over voetbal en je zit zelf ook op voetbal, dan weet je er al wat van af. Je kunt dan vertrouwen op je eigen voorkennis. Staat er op internet dat er tien spelers in een voetbalteam zitten? Dan weet jij dat dit niet klopt en dat deze informatie niet betrouwbaar is. Maar zoek je informatie over een sport die je zelf nog nooit gespeeld hebt? Dan is het lastig om te beoordelen of de informatie wel of niet betrouwbaar is. Zoek in dat geval altijd naar meer en andere bronnen.

3. Vraag hulp aan 'deskundigen'.

Als

je niet genoeg voorkennis hebt om te kunnen beoordelen of informatie betrouwbaar is, heb je een duwtje in de goede richting nodig. Iemand moet je vertellen welke bronnen je kunt vertrouwen, zodat je weet dat je de juiste informatie gebruikt. Het beste kun je hier iemand voor vragen die een deskundige is in het onderwerp waar jij informatie over zoekt. Ook nu gebruik je eigenlijk wat je al weet om een stapje verder te komen in je zoektocht.

Wil je meer informatie over de herkomst van je familie? Dan vraag je dat natuurlijk aan je ouders of aan andere familieleden. Wil je meer informatie over schoolwerk opzoeken? Dan kan je leraar je vertellen waar je het beste kunt zoeken.

Via de website: <http://www.webdetective.nl/index.php/checklist> kun je een website die jij hebt gevonden met een checklist controleren. Je krijgt dan een score waarmee je kunt kijken of de website betrouwbaar is.

Mediatheek/bibliotheek

Internet is heel handig om te gebruiken als je informatie zoekt, maar het is ook massaal en onoverzichtelijk. Daar komt bij dat de betrouwbaarheid van de bronnen niet altijd duidelijk is. Het is daarom noodzakelijk om ook **andere bronnen** te gebruiken, zoals boeken, kranten en tijdschriften. Bij deze bronnen is het een stuk makkelijker te zien door wie het geschreven is en wanneer. Je kunt deze bronnen bijvoorbeeld in de bibliotheek of mediatheek vinden. Vaak staan ze daar op onderwerp ingedeeld, zodat je meteen ziet welke boeken je kunt gebruiken. Dat scheelt een hoop zoekwerk!

Kijk eens in de mediatheek op de eerste verdieping voor kranten of tijdschriften. Je vindt er veel tijdschriften gericht op de zorg.

Websites zorg via ActIE

Op de website van het OLC/mediatheek op school vind je links naar goede websites over de Zorg.

Volg onderstaande instructie om daar te komen:

1. Log in op Actie;
2. Klik op Mijn School;
3. Kies voor Kluiverboom en dan VP_VZ_1ejaars
4. Kijk rechtsonder op de pagina, je ziet dan dit zwarte vlak →
 - Wanneer je op de knop 'OLC' klikt kun je doorklikken naar 'De beste sites'. Hier kun je links vinden naar verschillende websites over Zorg
 - Via het knopje 'Krantenbank' kun je artikelen zoeken in verschillende tijdschriften en kranten. Hiervoor moet je wel op school/in het OLC zijn.

Andere bronnen

Kijk verder dan alleen internet als je zoekt naar bronnen. Dit zijn namelijk ook bronnen:

- **Tv-uitzendingen, boekenseries, dvd's**
In de mediatheek of bibliotheek vind je naast boeken ook uitzendingen van tv of films op dvd.
- **Organisaties en instanties**
Bij organisaties en instanties kun je veel informatie krijgen, vaak krijg je na het sturen van een mailtje met je vraag of even bellen hele informatiepakketten over de organisatie.
- **Personen**
Zoek ook naar personen in je omgeving die veel weten of kunnen vertellen over je onderwerp. Dit kan een opstap zijn naar verdere zoekopdrachten.

Bronnen noteren

Alle bronnen die je gebruikt moet je vermelden in je verslag, werkstuk of gemaakte opdracht. Door de bron te noemen kan de lezer van jouw tekst controleren of meer informatie zoeken over het onderwerp. Een opsomming van bronnen heet een **bronnenlijst** of een **literatuurlijst**.

Wanneer je bronnen vermeldt doe je dit op deze manier:

UITLEG

Bij het schrijven van langere teksten baseer je je op **informatiebronnen**.
Bronnen zoek je via

- internet: gebruik een zoekmachine of Wikipedia
- bibliotheek/mediatheek: gebruik de digitale catalogus
- radio- en tv-programma's: zoek via omroep.nl of uitzendinggemist.nl
- personen en deskundigen: neem interviews of enquêtes af

Print of kopieer je bronnen. Noteer waar je informatie gevonden hebt. De betrouwbaarheid van internetbronnen controleer je via webdetective.nl.

Informatie selecteren doe je via deelvragen of deelonderwerpen van je onderwerp. Kies per deelonderwerp een kleur. In je gekopieerde bronnen markeer je de informatie over dat deelonderwerp met de gekozen kleur. Zo orden je de informatie per deelonderwerp.

Gebruik deze regels voor de **bronvermelding** in je tekst.

- Boek: achternaam schrijver, voorletter(s) (jaar uitgave), *Titel*.
Plaats: naam uitgever.
- Artikel: achternaam schrijver, voorletter(s) (jaar uitgave), *Titel artikel*.
Titel tijdschrift, nummer tijdschrift, p.4 - p.6.
- Internet: achternaam schrijver, voorletter(s) (zo mogelijk jaar). *Titel tekst*.
Geraadpleegd op (datum) via (compleet internetadres).

VOORBEELD

Bronvermelding bij artikel over starten eigen onderneming

1 Bronvermelding

2 Boeken

Dasselaar, A. (2011). *Handboek voor de ZZP'er 2012*. Culemborg: Van Duuren Media.

2 Websites

- Checklist voor jezelf beginnen. Geraadpleegd 21 mei 2012 via <http://daretoo.nl/entry/235/checklist-voor-jezelf-beginnen/categorieen>
- De Zaak. Ondernemerseigenschappen. Geraadpleegd 28 mei 2012 via <http://www.managementsite.nl/1982/persoonlijke-effectiviteit/ondernemers-eigenschappen.html>

- 1 Bronnen vermeld je in de 'Bronvermelding'.
- 2 Onderscheid soorten bronnen, zoals boeken, artikelen en websites.
- 3 Informatie op internet verandert voortdurend. Noem daarom altijd een datum.

Op de volgende pagina vind je de bronnenlijst van dit document:

Bronnenlijst

Boeken

Ekens, T. en Herder, A. (2012) Nu Nederlands 2F, deel B. Groningen: Noordhoff Uitgevers

Tijdschriften

SIOB, Kennisnet en stichting Mijn Kind Online (2013) *Slimmer zoeken. Informatievaardigheden op de basisschool*. Den Haag: Stichting Mijn Kind Online

Internet

Alfa-college. Zorg – overzicht van kwaliteitssites voor de opleidingen gezondheidszorg. Geraadpleegd op 3 oktober 2016 via

<https://actie.alfa-college.nl/ac/OLC/startpaginas/startpaginazorgenwelzijn/Pages/Gezondheidszorg.aspx>

Rijksuniversiteit Groningen. Kan ik Wikipedia als bron gebruiken? Geraadpleegd op 5 oktober 2016 via

<http://www.rug.nl/education/scholierenacademie/studieondersteuning/profielwerkstuk/alfasteunpunt/writing/kan-ik-wikipedia-als-bron-gebruiken>